

Skapelse kontra evolusjon

Enpedagogisktime

Av Olav Wik

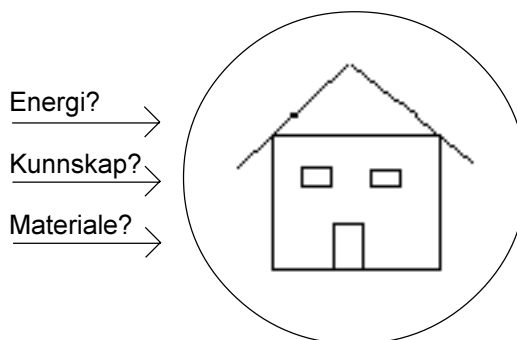

Som lektor i videregående skole (gymnaset), har jeg undervist i fagene naturfag, matematikk og religion med livssyn og etikk. Både i naturfag og i religionsfaget, er det naturlig å komme inn på hvordan alt er blitt til. Både en skapelsesmodell og en evolusjonsmodell, er grunnet på tro eller antagelser. Spørsmålet er: Hva er virkeligheten? Både i religion og i livssyn er dette et viktig spørsmål.

Men det gjelder i like høy grad fra en naturvitenskaplig synsvinkel. Naturvitenskap er jo metoder for å komme fram til kunnskaper om virkeligheten. Dersom en skapelse er virkeligheten, ville naturvitenskapen satt seg selv utenfor en mulighet til å tolke sine resultater riktig, dersom de i utgangspunktet utelukker en intelligent Skaper. Dette gjorde ikke naturvitenskapen i sin begynnelse. Både for I. Newton og de fleste av de andre store grunnleggere av naturvitenskapen var Bibelens syn på verden og naturen svært viktig. Bibelen gjorde det mulig å studere Guds gjerninger – skaperverket – som var godt og gitt til menneskenes beste. Mennesket skulle være herre og forvalter over skaperverket i flg Bibelen.

Den kjente Newton-biografen F.E Manuel minner om at Bibelens lære om en allmektig skaper av lovmessighet og orden i naturen, "var gunstig for naturvitenskapen og ga den næring i dens barndom" ("A Portrait of Isaac Newton", side 123).

Mange andre religioner er preget av at naturen kunne være skummel og farlig. Derfor er det ingen tilfeldighet at naturvitenskap, skole og sykehus vokste fram på kristen/jødisk

Figur 1

grunn. Her spilte også Bibelsk barmhjertighetstanke og menneskesyn en stor rolle. I. Newton og andre gikk langt i å påpeke dette.

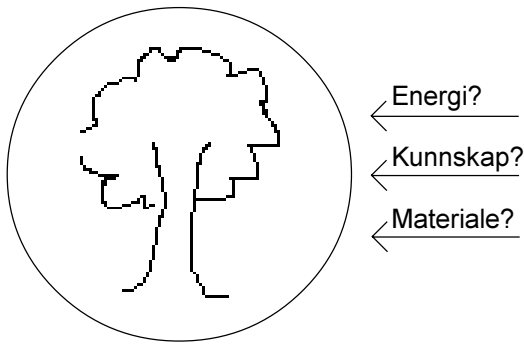
Nå vil noen si at naturvitenskap, skole og sykehus finnes under alle religioner. Til det er å si: ja, til en viss grad. Mennesket er av naturen nysgjerrig, men det er i den kristne vesten at det store gjennombruddet kom. Dessuten er det noe annet å kopiere eller forske i ting som man allerede har sett er til stor nytte.

Når man skal vurdere en skapelsesmodell og en evolusjonsmodell, kan det være nyttig å bruke et par illustrasjoner som man forklarer og stiller noen spørsmål rundt.

La oss si at vi ønsker å lage (skape) f. eks et hus eller en bjørk. Da kan man tenke seg et rom som dette foregår i, illustrert ved en sirkel som for eksempel fig.1 der vi ønsker å lage (bygge) et hus.

Da må vi bringe inn de ting vi trenger inn i dette rommet. Hva er det? Det første som vi kommer på, er materiale. Da kan vi illustrere dette ved en pil som vist. Alt vi trenger for å få laget huset kan skrumpes inn til tre ting:

- 1) Materialer
- 2) Energi (inkludert omsetningsmekanismen for å tilpasse energien etter behov)
- 3) Kunnskap (informasjon) i form av en

Figur 2

byggmester som kan sine ting.

På samme måte kan vi behandle for eksempel en bjørk fig. 2. Denne bjørken er selvsagt langt mer komplisert å skape. Det går tilsynelatende greit med de to første tingene – materialer og energi (eller næringsstoffer og solenergi). Men stopp litt: Hvor kommer klorofyllet som omsetter energien fra? Når det gjelder punkt tre: Hvor kommer kunnskapen fra? Kan vi skaffe den selv? Vi kommer fort fram til at mennesket med all sin kunnskap i form av naturvitenskap, ikke er i stand til det. Men bjørka finnes. Hvor kommer da kunnskapen om bjørka fra? Svaret blir frøet med sitt Bjrørke – DNA, pakket sammen i kromosomene. DNA er en kjempebok skrevet med et alfabet på 4 bokstaver, der all den kjemiske informasjon som skal til for å lage en bjørk, og for at den skal kunne reproducere seg selv, finnes. Skulle vi skrive ned all denne informasjon med vanlige bokstaver, ville vi få en bokstabel 3 ganger høyere enn Oslo Rådhus.

Spørsmålet blir da: Hvor kommer denne kjempeboka som ligger i bjørkas DNA fra? Har den laget seg selv? Kan det skje gjennom millioner av år? Eller er det mer naturlig at det må stå en intelligent forfatter bak? Evolusjonsmodellen nekter for den siste mulighet. Dermed blir dette spørsmålet stående ubesvart.

Hva er lettest å tro? Hva stemmer best med vår egen erfaringer i den verden vi lever i? Hvordan stemmer evolusjonsmodellen med varmelærens 2.hovedsetning? Generelt sier denne loven at et system som er i bevegelse (biologisk eller fysisk) overlatt til seg selv – går mot mer uorden eller mot lavere energitilstand.

Isaac Asimov sier om 2.hovedsetning: ”I en-

hver fysisk forandring som finnes sted av seg selv, vil entropien alltid øke (entropien er et mål for den mengde energi som ikke er i stand til å gå over til arbeid)”.

Evolusjonsmodellen sier at over millioner av år, bygger kompliserte biologiske ordnede strukturer, som for eksempel til en bjørk, seg opp uten annen tilførsel enn energi og enkle materialer.

Skapelsesmodellen går ut fra at det står en skaper bak – som tilfører den informasjon som den 2. hovedsetningen forlanger.

La oss så se på det motsatte av å bygge opp. Hvordan går det med huset over tid etter at det er ferdig? Dersom man ikke reparerer det, vil det etter 100 – 1000 år forfalle og ligge som en råttne haug. Det gjelder i prinsippet alle konstruksjoner. Alt går mot forfall, slik som denne loven beskriver. En kan også kalle denne loven for forfallsloven. Det samme skjer med bjørka – over tid vil den forfalle, gå i oppløsning og dø.

Det ser ut til at evolusjonsmodellen er i konflikt med en av de mest grunnleggende lover vi kjenner. For den hevder det motsatte: At ting over tid, kan bygge seg opp til kompliserte ordna organismer, slik som vi ser i naturen rundt oss. Uten tilførsel av kunnskap synes dette umulig. Men dersom en hypotese eller modell viser seg å være i konflikt med en grunnleggende naturlov, er denne hypotesen alvorlig svekket.

Litteratur

Manuel, F.E.: A portrait of Isaac Newton. Harvard Univ. Pr., 1968.

Olav Wik er lektor.